

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **F. K.**, zastoupený Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2022, čj. OAM-377/ZA-ZA10-ZA16-2022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 11. 2022, čj. 18 Az 19/2022-25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 28. 3. 2022 požádal žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce sdělil, že je svobodný, má tureckou státní příslušnost a je kurdské národnosti. Není členem žádné politické strany či skupiny. Do České republiky přicestoval ilegálně kamionem, zamýšlel dojet do Německa. Zdravotní omezení nemá. O mezinárodní ochranu žádá, protože má finanční problémy, v zemi původu byl zemědělcem. Hodlá vydělat peníze na léčbu svých rodičů, jelikož otec má problémy s dýcháním a matka má kýlu.

[2] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobci, a proto rozhodl o jejím neudělení. Žalovaný vzal za objasněné, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je legalizace pobytu žalobce na území České republiky. Tento důvod však nebylo možné podřadit pod důvody taxativně vymezené v § 12 písm. a) a b) zákona č. 325/1999 Sb., zákon o azylu. Žalovaný v případě žalobce neshledal ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu.

[3] Proti tomuto rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Ve vztahu k naplnění důvodů podle ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu se krajský soud ztotožnil se závěry rozhodnutí žalovaného, a proto na ně odkázal. Co se týče námitky diskriminace Kurdů v Turecku na trhu práce či v přístupu ke zdravotní péči, poukázal krajský soud na to, že tuto námitku žalobce vznesl až v žalobě. V žádosti o mezinárodní ochranu či při osobním pohovoru (§ 23 zákona o azylu) přitom žalobce nic o diskriminaci z důvodu své národnosti neuvedl. Stejně tak neuvedl, že by byl aktivní či sympatizoval s politickou stranou HDP (pozn. NSS: „Lidově demokratická strana“ – pro-Kurdská politická strana v Turecku). Žalobce opakovaně uváděl, že důvodem jeho žádosti o mezinárodní ochranu je snaha najít si práci a vydělat peníze. Žalobce přitom měl možnost sdělit žalovanému všechny relevantní skutečnosti či se vyjádřit k podkladům přezkoumávaného rozhodnutí. Krajský soud tak považuje tato tvrzení žalobce za snahu, aby *ex post* dodal svému azylovému příběhu na závažnosti.

[4] V této souvislosti odkázal krajský soud na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek z 30. 4. 2020, čj. 7 Azs 127/2019-54, či usnesení z 25. 4. 2019, čj. 8 Azs 352/2018-46) a konstatoval, že potíže pramenící z příslušnosti ke kurdské národnosti nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu § 12 či vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Kurdové v Turecku nejsou běžně a závažně pronásledováni tak, aby tato skutečnost zakládala důvod pro udělení mezinárodní ochrany, resp. příslušnost ke kurdské národnosti není sama o sobě důvodem k udělení mezinárodní ochrany.

[5] K otázce udělení azylu podle ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu krajský soud uvedl, že v projednávaném případě nebylo sporu o tom, že v České republice nebyla udělena jakákoliv forma mezinárodní ochrany rodinnému příslušníkovi žalobce (§ 13 zákona o azylu). Situace žalobce není rovněž mimořádná či zvláštního zřetele hodná, a proto ani nebyly splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu). Tyto důvody nebyly ve správním řízení zjištěny a ostatně ani žalobcem tvrzeny.

[6] K možnosti doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu krajský soud konstatoval, že takovou ochranu lze udělit, existuje-li důvodná obava, že by žadateli po návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Krajský soud uvedl, co se považuje za „vážnou újmu“ (§ 14a odst. 2 zákona o azylu) a konstatoval, že dle správního spisu i tvrzení žalobce je nesporné, že žalobci vážná újma v Turecku nehrozí. Co se týče trestu smrti, tak ten byl v Turecku zrušen v roce 2004.

[7] K možnosti mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, žalovaný uvedl, že toto nebezpečí musí reálně a bezprostředně hrozit. Z výpovědí žalobce přitom neplynou důvody, proč by žalobce měl být po svém návratu do Turecka vystaven právě tomuto nebezpečí. Žalobce v Turecku nikdy neměl problémy kvůli své národnosti či politické aktivitě. Krajský soud se s těmito závěry žalovaného ztotožnil a považuje je za dostatečné. Hodnocení věci žalovaným proběhlo, dle krajského soudu, v souladu se závaznou judikaturou (rozsudek NSS z 31. 7. 2008, čj. 5 Azs 55/2008-74). Odkaz žalobce na usnesení o zprávě Komise o Turecku za rok 2021, které vydal Evropský parlament dne 7. 6. 2022, považuje krajský soud ve vztahu k žalobci za irelevantní. Z azylového příběhu žalobce totiž nevyplývá jakákoliv zmínka o jeho pronásledování.

pokračování

[8] K otázce možného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu mezinárodního či vnitřního konfliktu krajský soud uvedl, že na základě dostupných informací (informace Ministerstva vnitra *Turecko: bezpečnostní a politická situace v zemi z května 2021*) lze Turecko považovat za bezpečné. Vycestování žalobce do Turecka není ani v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, neboť žalobce je svobodný, bezdětný a nemá zde rodinu.

[9] K námitce, že v Turecku je porušován čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť mu tam nebyla poskytnuta ochrana pro jeho kurdskou národnost, krajský soud odkázal na své předchozí závěry a uvedl, že žalobce netvrdil jakoukoliv diskriminaci své osoby v Turecku, ačkoliv tak mohl učinit. Podobné okolnosti nevyplývají ani ze správního spisu. Krajský soud závěrem konstatoval, že z relevantních zdrojů nijak nevyplývá, že by některému z rodinných příslušníků žalobce byla v České republice udělena doplňková ochrana, a proto žalobce nenaplnil ani azylový důvod podle § 14b zákona o azylu.

II. Kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[10] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti tomuto rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Stěžovatel ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl jako hlavní důvod zdraví svých rodičů, kteří nepracují a mají zdravotní potíže. Vzhledem k tíživé ekonomické situaci Turecka přecházejí tamější lidé na hranici bída a často nemohou získat odpovídající práci. Stěžovatel má, jakožto Kurd, velmi omezený přístup na trh práce. Krajský soud zamítl žalobu stěžovatele, neboť ve své žádosti či pohovoru neargumentoval diskriminací Kurdů v Turecku. Stěžovatel má dokončené základní vzdělání, živil se jako zemědělec. Není proto natolik zběhlý, aby dokázal relevantně formulovat svoji žádost o mezinárodní ochranu, včetně zachycení nerovného postavení Kurdů. Obtíže související se špatně placenou prací pak vyplývají právě ze stěžovatelovy národnosti. Žalovaný měl zjistit stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, tj. zjistit vztah mezi kurdskou příslušností stěžovatele a vlivem této příslušnosti na přístup na trh práce.

[11] Krajský soud nesprávně vyhodnotil odkaz stěžovatele na zprávu Komise o Turecku (bod [7] tohoto usnesení). Krajský soud posoudil tuto zprávu jako irelevantní, neboť popisuje politickou situaci zejména ve vztahu k HDP. Strana HDP ovšem hájí práva Kurdů. Této straně přitom hrozí zrušení, její členové a příznivci jsou obviňováni ze spolupráce s teroristickou organizací PKK, a proto jsou také trestně stíháni. Diskriminace HDP je tak projevem diskriminace Kurdů, resp. tyto otázky spolu úzce souvisí. HDP opakovaně poukazuje na nerovnost Kurdů. Tyto skutečnosti potvrzuje právě i odkazovaná zpráva Komise. V průběhu tohoto řízení se navíc mění bezpečnostní situace, neboť turecký prezident opakovaně hrozí invazí namířenou proti Kurdům žijícím v Iráku a Sýrii. Zpráva Ministerstva vnitra (bod [8] tohoto usnesení), na kterou se odkázal žalovaný, je proto neaktuální. Žalovaný nedostatečně zmapoval situaci Kurdů v Turecku.

Vyjádření žalovaného

[12] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje se závěry krajského soudu. Stěžovatel během správního řízení nesdělil žalovanému žádné skutečnosti, které by

se týkaly jeho možných politických aktivit či obecně diskriminace z důvodu jeho národnosti. Stěžovatel zároveň nebyl diskriminován v přístupu na trh práce. Dle svých tvrzení se živil pastevečtím a jinou práci si ani nehledal, neboť práce v Turecku je málo placená. Stěžovatel proto chce peníze raději vydělat v Evropské unii. O pracovní vízum si však nepožádal. Žalovanému je tak zřejmé, že stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany pouze z ekonomických důvodů, přičemž žádný z azylových důvodů (§ 12 a násl. zákona o azylu) nebyl v případě stěžovatele naplněn. Nebylo prokázáno, že by stěžovatel byl vystaven větším problémům se zaměstnáním než jiní obyvatelé Turecka. Z tvrzení stěžovatele je také zřejmé, že v Turecku nikdy nebyl stíhán, nebyl vystaven vážné újmě (bod [6] tohoto usnesení) či násilí ze strany obyvatelstva. Stejně tak je i zřejmé, že tyto hrozby stěžovateli nehrozí ani po návratu do Turecka.

III. Posouzení Nejvyššího správního soudu

[13] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že rozhodoval-li po 31. 3. 2021 před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce, a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Při rozhodování o přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikturně ustálených kritérií, která pramení ze závěrů usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, *Ostapenko*, č. 933/2006 Sb. NSS. Tyto závěry jsou použitelné i po novele soudního řádu správního č. 77/2021 Sb. (právní věta usnesení NSS z 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[14] Nejvyšší správní soud, dle závěrů usnesení *Ostapenko*, přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Zásadní pochybení musí spočívat v tom, že krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování bude docházet i v budoucnu, nebo pokud krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Stěžovatel sám netvrdí, v čem okolnosti jeho případu splňují podmínky přijatelnosti ve smyslu takto vymezených kritérií.

[15] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[16] Žádná část kasační argumentace podle Nejvyššího správního soudu nezakládá přijatelnost kasační stížnosti. Kasační stížnost nevyvolává otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny nebo byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikturní odklon. Nejedná se ani o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Krajský soud naopak posoudil případ stěžovatele v souladu s ustálenou judikaturou, od níž Nejvyšší správní soud neshledal důvodu se odchýlit.

[17] Otázkami, jež stěžovatel učinil předmětem své kasační stížnosti, se Nejvyšší správní soud v rámci své rozhodovací činnosti zabíral opakovaně. Stěžovatelovy námitky o postavení kurdské menšiny v Turecku nemohou přijatelnost kasační stížnosti založit.

pokračování

Nejvyšší správní soud dlouhodobě uznává, že Kurdové v Turecku čelí nesnázím, ty ale bez dalšího nedosahují intenzity pronásledování podle § 12 nebo vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Naopak významné bývají typicky až obavy (např. z pronásledování) politicky aktivních členů kurdské menšiny či účastníků pokusu o převrat z roku 2016 (usnesení z 14. 12. 2022, čj. 2 Azs 48/2022-35, bod 12, a judikatura tam citovaná, usnesení z 18. 1. 2023, čj. 10 Azs 246/2022-37, bod 6; k problémům politicky aktivních Kurdů rozsudek z 27. 10. 2020, čj. 10 Azs 235/2020-35, body 13-14, či z 26. 2. 2020, čj. 10 Azs 278/2019-57, body 36-38).

[18] Stěžovatel ve své kasační stížnosti ani dříve ve správním řízení nenamítá, že by sám byl jakkoliv politicky aktivní, že by sám byl pronásledován (§ 12 zákona o azylu) anebo, že by mu hrozilo nebezpečí po návratu do Turecka (§ 14a azylového zákona). Stěžovatel pouze obecně argumentuje nerovným postavením Kurdů v Turecku, které však není samo o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (bod [17] tohoto usnesení). Není pak úkolem žalovaného popisovat žadateli důvody, pro které je mezinárodní ochrana obvykle poskytována (rozsudky z 25. 11. 2003, čj. 5 Azs 26/2003 57, a z 3. 8. 2011, čj. 2 Azs 9/2011 47). Krajský soud rozhodoval v souladu s touto judikaturou, pokud v bodě 33 napadeného rozsudku vysvětlil, že ministerstvo dalo stěžovateli dostatečný prostor k vysvětlení důvodů, pro které požádal o mezinárodní ochranu.

[19] Přijatelnost kasační stížnosti nezakládá námitka, že krajský soud nesprávně vyhodnotil odkaz stěžovatele na zprávu Komise o Turecku. Tato zpráva, resp. části, které stěžovatel v žalobě cituje, je v části obecná a v části, kde je konkrétnější, skutečně popisuje politickou situaci zejména ve vztahu k členům HDP; stěžovatel však žádné vlastní politické aktivity neuvedl. Závěry krajského soudu nicméně nestojí výhradně na tomto závěru. Krajský soud vedle toho poukazuje na různé zdroje informací, ze kterých žalovaný vycházel. To stěžovatel v kasační stížnosti pomíjí. Judikatura přitom dlouhodobě vychází z toho, že informace o zemi původu musí pocházet mj. z různých zdrojů (k tomuto kritériu i dalším rozsudky NSS z 31. 7. 2008, čj. 5 Azs 55/2008 71, 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008 81, č. 1825/2009 Sb. NSS, bod 16, a z 20. 7. 2022, čj. 10 Azs 42/2022 32, č. 4385/2022 Sb. NSS, bod 11). S touto judikaturou je postup krajského soudu v souladu.

[20] Krajský soud se tedy v projednávaném případě nedopustil žádného zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele; respektoval judikaturu, od níž se sám Nejvyšší správní soud nehodlá odchýlit. Při přezkoumávání skutkového stavu se nedopustil chyb, které by svojí povahou stály proti samotným základním zásadám přezkumného soudního řízení; stejně tak napadený rozsudek nevykazuje žádné nedostatky, které by bylo v rozporu s právem na spravedlivý proces, natož pak nedostatky závažné.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje podstatně vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[22] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 53). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. února 2024

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu